

Trka U Pravcu Kuce

Author: [IWPR Balkans](#)

Sukobljeni lideri kosovskih Albanaca su pozurili kucama, a svaki se nada da ce bas on biti prihvacen kao neosporni vodja naroda.

Dok su se zapadne snage takmicile sa ruskom armijom u trci da budu prva medjunarodna snaga koja ce uci na Kosovo, jos jedna trka - koja je bila niskog profila mada ce na kraju najverovatnije biti od mnogo veceg znacaja - odigravala se medju albanskim sukobljenim vodjama.

Podeljeni i rasejani sirom Evrope, vodje kosovskih Albanaca su prakticno bili posmatraci dogadjaja koji su doveli do spskog povlacenja i raspredjivana UN-a na Kosovu. Sada su medjutim pojurili nazad na Kosovo, a svaki se nada da ce biti prvi koji ce stici u ?oslobodjenu? Pristinu i da ce ga narod prihvatiti kao svog vodju. Razliciti predlozi za stvaranje ujedinjenog fronta su otpali.

Dvojica poznatih rivala, Ibrahim Rugova iz Demokratskog saveza Kosova (DSK) i Hasim Taci iz Oslobodilacke vojske Kosova (OVK) su bili u inostranstvu, ovaj prvi u Italiji a drugi u Austriji, kada su snage NATO-a usle u glavni grad Kosova. Sada se obojica vracaju na Kosovo.

Ocekuje se da ce Rugova, pedesetčetvorogodisnji samoproklamovani predsednik Kosova koji je dugo vremena bio neosporni lider kosovskih Albanaca, ove nedelje krenuti u Makedoniju odakle ce krenuti u Pristinu uz asistenciju NATO snaga. Ocekuje se da ce njegov dvadesetdevetogodisnji rival Taci stici pre njega u pratnji OVK koja je vec usla u Pristinu.

Animositet izmedju generacije albanskih vodja koje su se nalazile na celu pasivnog otpora srpskoj vladavini na Kosovu gotovo citavu deceniju od 1989. godine kada je autonomija pokrajine nasilno ukinuta, i mladje generacije boraca je bila karakteristika albanske politicke scene na Kosovu od trenutka kada su u pokrajini izbile borbe krajem Februara prole godine.

Rugova je odbio da prizna privremenu vladu kojom dominira OVK a koju je pretedent na mesto premijera Hasim Taci formirao u aprilu posto nije bilo izbora. Medjutim, za razliku od njega, smatra da DSK i on imaju demokratski mandat koji se zasniva na ?ilegalnim? izborima koji su odrzani dva puta. A poslednji izbori su odrzani u martu 1998. godine.

To je razlog zasto su Rugova i njegovi saradnici nastavili da se ponasaju kao da oni poredstavljaju legitimnu vladu Kosova. Bujar Bukosi, Rugovin saradnik i dugorocni premijer u egzilu, ostaje u Nemackoj i nadgleda sredstva koja su skupljena od kosovskih Albanaca u inostranstvu u proteklih deset godina i putuje po evropskim prestonicama kao zvanicni izaslanik.

OVK trvdi da se legitimitet privremene vlade zasniva na dogovoru koji su u Rambujeu potpisali Taci, Rugova i Redzep Cosja, lider Demokratskog ujedinjenog saveza, o osnivanju nove vlade na cijem celu bi se nalazio Taci.

Kada je formirao vladu, Taci je ostavio jedno ministarsko mesto za clana DSK. Medjutim, OVK je odbila da prizna Rugovu kao predsednika Kosova.

Predstavnik privremene vlade kaze: ?Sustina je da je OVK nastavila da se bori protiv Srba dok su mnogi predstavnici DSK pobeгли na Zapad ili u susednu Makedoniju i Albaniju.?

Oni takodje optuzuju Rugovu za kolaboraciju zbog sastanka koji je odrzao sa jugoslovenskim predsednikom Slobodanom Milosevicem u isto vreme kada su srpske snage vrsile najvece zlocine protiv kosovskih Albanaca.

U naporu da se prevazidju podele medju kosovskim Abancima i da se ujedine razlicite frakcije, albanska vlada u Tirani, OVK i vodjsvo makedonskih Albanaca u Tirani su pre tri nedelje predlozili formiranje albanskog saveta bezbednosti.

U sastavu saveta bi trebalo da se nalaze razliciti politicki lideri kosovskih Albanaca kao i poznati intelektualci i aktivisti. Medjutim, izvori u Tirani i Tetovu tvrde da je predlog propao zbog Rugovinog odbijanja, kada se pojavio pre mesec dana, kako da poseti Tiranu tako i da se sretne sa Tacijem.

Mnogi kosovski analiticari strahuju da ce podele medju suprotstavljenim frakcijama odvuca paznju od mnogo vaznijih pitanja, otezati napore za obnovu i razbesneti medjunarodnu zajednicu.

Jedan od vodećih aktivista kosovskih Albanaca kaze pod uslovom da ostane anonimn: ?Podela medju albanskim politickim liderima odvlaci paznju od ozbiljnih pitanja koja ce biti od ogromnog znacaja za Kosovo u buducnosti.?

?Nisu dovoljno obratili paznju na sadasnji dogovor, sto je dobro za povratak izbeglica, ali u kome se ne pominje buduci status Kosova,? on kaze.

Osetivsi da je njihova zvezda u usponu i da ce se nalaziti na celu buducih vlasti na Kosovu, OVK je pocela kampanju kako bi pridobila poznate, mlade intelektualce u svoje redove.

Medjutim, do sada nisu uspeli da pridobiju neke od najuvazavanijih Albanaca sa Kosova, kao sto su Veton Suroi, izdavac najveceg predratnog dnevnika Koha Ditore, i Bljerima Salju, glavnog urednika nedeljnika Zeri.

Suroi se krio na Kosovu od pocetka kampanje bombardovanja NATO-a krajem marta i jos se nije pojavio u javnosti. Salja je otisao u Makedoniju, gde je pokrenuo svoj list u egzilu, a linije komunikacije je ostavio otvorene prema svim stranama. I Suroi i Salja su bili clanovi delegacije kosovskih Albanaca na mirovnim pregovorima u Rambujeu.

U proslosti je Rugovin savetnik Fehmi Agani igrao ulogu medijatora medju posvadjanim frakcijama na Kosovu. Na svoj jedinstven nacin, Agani je bio u stanju da izgradi koalicije i da pridobije ustupke od svih strana tako sto ih je sve podsecio da svi imaju zajednicki cilj - nezavisno Kosovo. Medjutim, Aganija su ubile srpske snage tokom NATO bombardovanja a niko se nije pojavio ko bi preuzeo ovu ulogu.

Posto vecina kosovskih Albanaca najvise zeli da se bezbedno vrati kucama, a manje ih interesuje ko ce se nalaziti u sledecoj vladi, mogu da su zahvalni da su medjunarodne snage stigle u Pristinu pre njihovih lidera.

Fron Nazi je visi urednik Instituta za izvestavanje o ratu i miru.

Location: Kosovo

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/trka-u-pravcu-kuce>